

	Magsjuka (virusorsakad gastroenterit)	
Vårdhygieniska rutiner inom kommunal vård och omsorg i Kronobergs län	Diarienummer	Sida 1 (6)
Framtagen av: Medicinskt ansvarig sjuksköterska Vårdhygien Region Kronoberg	Utgåva 10	Ersätter 2021-10-06
Godkänd och fastställd av: Medicinskt ansvarig sjuksköterska i respektive kommun	Fastställd 2025-03-28	Giltig från 2025-03-28

Denna rutin är ett komplement till den nationella Vårdhandboken: Infektioner i magtarmkanalen-
[Virusorsakad gastroenterit, inklusive vinterkräksjuka](#)

Allmänt

Vid magsjuka sprids stor mängd virus eller bakterier från magtarmkanalen till omgivningen. Smittspridning sker när virus eller bakterier når munnen via händer, ytor, föremål, eller livsmedel.

Vid virusorsakad gastroenterit är insjuknande ofta hastigt och vanliga symtom är kräkningar och/eller diarréer. Vid kräkningar och diarréer bildas droppar som färdas i luften och som kan innebära risk för smitta.

Vid infektion med *Clostridioides difficile* gäller separat rutin, [se länk](#)

Vårdtagare med diarré eller kräkning	
Vårdtagare - Ordinärt boende	Deltar inte i sociala aktiviteter förrän 2 dygn efter sista kräkning eller diarré. Extra städning på tagställen som t.ex. handtag, toalett, kranar görs vid de tillfällen som personal ändå är på plats.
Vårdtagare - Särskilt boende	Egen lägenhet och egen toalett. Vårdtagaren stannar i lägenheten till 2 dygn efter sista kräkning eller diarré om möjligt. Påminn om vikten av god handhygien före måltid och efter toalettbesök. Hjälp vårdtagaren vid behov. Byt kläder och sängkläder dagligen samt omgående vid förorening. Handdukar byts efter varje användning. Vid symtomfrihet ska sängen rengöras och renbäddas och vårdtagaren ska duscha och få rena kläder, se smittfristädning.
Personal	Basala hygienrutiner ska alltid följas- Efter patientnära arbete tvättas händer och underarmar med tvål och vatten inne i lägenheten. Därefter torkas händerna torra med torkpapper och sedan desinfekteras med handdesinfektion. Personal bör vara observant på symtom på gastroenterit och i så fall stanna hemma, speciellt när magsjuka finns i omgivningen. Stå bredvid eller bakom den som kräks för att undvika att få stänk i ansiktet. Om munskydd och visir används desinfekteras händerna före och efter att utrustningen vidrörts.

Delad lägenhet med annan	Person som delar lägenhet med den sjuke bör stanna i lägenheten.
Måltider	Vårdtagare med symtom och eventuell medboende serveras mat i lägenheten. Matbrickan diskas i maskin om materialet tillåter, annars torka med ytdesinfektionsmedel (70% etanol).
Avfall Tvätt	Egen tvättsäck på rummet. Vid risk för läckage används dubbla soppåsar eller tvättsäckar. Påsen och tvättsäcken försluts på rummet. Hanteras som vanligt avfall eller tvätt. Sängkläder och handdukar tvättas i minst 60 °C. Kläder tvättas enligt ordinarie Rutin för tvätthantering . Handskar används vid hantering av smutstvätt.
Medicinskteknisk utrustning/hjälpmedel	Rumsbunden om möjligt. Utrustning som inte kan vara rumsbunden (till exempel bladderscan) rengörs enligt vanlig rutin.
Besök	Undvik besök på enheten vid pågående utbrott. Besökare ska inte uppehålla sig i gemensamma lokaler. Informera om smittrisk och vikten av god handhygien. Person med symtom på gastroenterit de senaste 2 dygnen bör om möjligt avstå besök.
Överflyttning av vårdtagare till annan enhet	Informera mottagande enhet. Exponerad vårdtagare utan symtom ska ha eget rum med egen toalett under inkubationstiden (2 dygn). Vårdtagare från sjukhusavdelning med utbrott ska stanna i lägenheten under inkubationstiden.

Städrutiner – lägenhet och hygienutrymme tillhörande insjuknad vårdtagare	
Punktdesinfektion av kroppsvätskor	Torka upp föroreningar med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel (70% etanol). Vid större mängd förorening rengör först med rengöringsmedel och vatten. Noggrann mekanisk bearbetning/gnuggning.
Daglig rengöring/städning	Horisontella ytor samt tagställen (till exempel sänggrind, rollator, lysknapp, lampa mm) torkas alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel (70% etanol) 1–2 ggr/dag samt vid behov. Använd städschema. Desinfektera rumsbunden utrustning.
Toalettstädning	Handfat, tagställen toalettstol och övrig utrustning rengörs 2-3 ggr/dygn samt vid behov med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel (70% etanol) Använd städschema som signeras.
Smittfristädning	
Lägenhet/bostad	Kassera förpackningar med engångsmaterial (till exempel handskar/förkläden). Kassera 30 cm av torkpapperet. Byt toaletttrulle och toalettborste. Städning 1: Noggrann mekanisk rengöring/gnuggning med fuktad engångs mikrofiberduk eller rengöringsmedel och vatten. - säng, sängbord med tillbehör - stolar och övriga plana ytor - toalett och handfat med tillhörande utrustning - hjälpmedel/utrustning - hållare för torktulle - förpackningar för tvål- och handsprit. Städning 2: Rengöring av ovanstående ytor med klorbaserad desinfektionsduk. Byt desinfektionsdukarna ofta så att ytan hålls fuktig i minst 5 min (inverkningsstid). Golvet städas med vanlig metod.

Ledningsrutiner vid smittspridning på enhet - Gäller till och med 2 dygn efter symtomfrihet på enheten	
Utbrott: Tre eller fler vårdtagare/personal insjuknar med symtom på magsjuka inom en sjukdagarsperiod	
Ledningsansvarig - Enhetschef - Ansvarig sjuksköterska	Daglig utvärdering av åtgärder. Berörd personal informeras (även lokalvård- och kökspersonal) MAS och Vårdhygien informeras av sjuksköterska.
Personal	Avdela ett fåtal personal att enbart vårda insjuknade och exponerade patienter under arbetspasset. Denna personal hanterar inte livsmedel. Tillämpas dygnet runt. Personal som insjuknar under arbetspass går hem omgående. Ska vara observant på symtom på gastroenterit och i så fall stanna hemma,
Insjuknad personal	Personal som insjuknat kan återgå till arbetet efter 48 timmars stabil symtomfrihet.
Personal - tjänstgöring på annan enhet	Symtomfri personal kan nästföljande dag tjänstgöra på annan enhet eller vårda symtomfria vårdtagare på enheten. Duscha och byt till rena privata kläder innan arbetspasset. Vid tjänstgöring på annan enhet under samma arbetspass ska personal duscha och byta arbetskläder.
Provtagning	Vid långvarigt utbrott eller vid atypiska symtom tas prov på 2–3 patienter för att säkerställa agens. Ansvarig läkare kontaktas av sjuksköterska.
Lista över insjuknande och slutrapport - Ansvarig sjuksköterska	För lista/loggbok över insjuknade, se länk: Insjuknandekurva Symtomlista vid magsjuka Slutrapport och insjuknandekurva skickas till MAS och vårdhygien, se länk: Slutrapport

- Enhetschef	Ansvarig sjuksköterska bedömer när smittfriförklaring kan göras.
Hemtagningsstopp	Beslutas endast i samråd med MAS
Skyltning	Efter kontakt med MAS Länk till: förslag på skylt vid utbrott av magsjuka
Måltider	God handhygien är grunden för all mathantering. Informera kökspersonal om pågående magsjuka. Avdela köks-/matansvarig personal. Dessa bör inte delta i vårdarbetet. Alla vårdtagare äter på rummet. Gemensam matsservering (buffé, fikavagn, fruktskål, sockerskål) tas bort. Hantera disken på vanligt sätt, det vill säga skild från mathantering. Engångsmaterial behöver vanligen inte användas Städa personalkök, kassera gemensamma livsmedel. Ingen gemensam fika. Ta bort disktrasa, byt diskborste. Använd torkpapper. Olika fikarum för de olika personalgrupperna vid kohortvård om möjligt.
Aktiviteter	Gemensamma aktiviteter ställs in.